

Pieczna zastępcza w województwie opolskim w 2020 r.

07.07.2021 r.

↓ **86,7**

Dynamika liczby wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych w relacji do 2012 r.

W 2020 r. w porównaniu z 2012 r. liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz w placówkach wsparcia dziennego uległa zmniejszeniu

Pieczna zastępcza

Rodzinna pieczna zastępcza może być sprawowana w formie rodziny zastępczej oraz rodzinnego domu dziecka. W województwie opolskim na koniec 2020 r. opiekę nad dziećmi sprawowało 957 rodzin zastępczych oraz 18 rodzinnych domów dziecka. W skali roku liczba rodzin zastępczych zmniejszyła się, a liczba rodzinnych domów dziecka nie uległa zmianie. Względem 2012 r. odnotowano spadek liczby rodzin zastępczych oraz wzrost liczby rodzinnych domów dziecka.

W 2020 r. odnotowano znaczący wzrost liczby rodzinnych domów dziecka w stosunku do 2012 r.

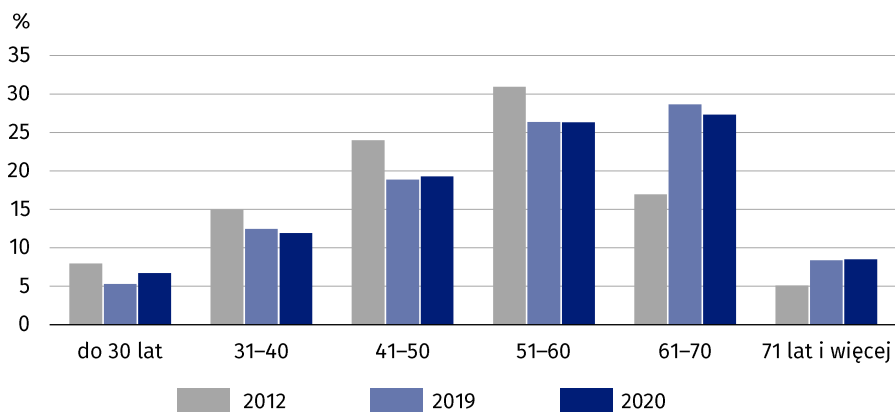
Tablica 1. Rodzinna pieczna zastępcza
stan w dniu 31 grudnia

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2019	2020		
	w liczbach bezwzględnych			2012=100	2019=100
Rodziny zastępcze	1072	984	957	89,3	97,3
Spokrewnione z dzieckiem	708	604	594	83,9	98,3
Niezawodowe	332	322	304	91,6	94,4
Zawodowe ^a	32	58	59	184,4	101,7
Rodzinne domy dziecka	7	18	18	257,1	100,0

a Obejmują zawodowe rodziny specjalistyczne oraz rodziny pełniące funkcję pogotowia rodzinnego oraz w 2012 r. – zawodową niespokrewnioną z dzieckiem wielodzietną rodzinę zastępczą.

Funkcji rodzinnej pieczy zastępczej najczęściej podejmowały się małżeństwa, jednak ich odsetek w województwie małał na rzecz odsetka osób samotnych. Na koniec 2020 r. udział małżeństw był o 4,3 p. proc. niższy niż notowany w 2012 r.

Wykres 1. Struktura osób pełniących funkcję rodzinnej pieczy zastępczej według grup wieku stan w dniu 31 grudnia

Podobnie, jak przed rokiem funkcji rodzinnej pieczy zastępczej najczęściej podejmowały się osoby w grupie wieku 61–70 lat, a ich udział w końcu 2020 r. ukształtował się na poziomie 27,3% (przed rokiem – 28,6%). W 2012 r. funkcję tę natomiast najczęściej sprawowały osoby w grupie wieku 51–60 lat (31,0%).

W rodzinnej pieczy zastępczej w końcu 2020 r. przebywało łącznie 1,5 tys. dzieci (wśród których nieznacznie przeważały dziewczęta). W odniesieniu do 2019 r., jak i 2012 r. ich liczba zmniejszyła się (odpowiednio: o 3,6% oraz o 5,7%). Spośród wszystkich dzieci objętych rodzinną pieczą zastępczą, zdecydowana większość, podobnie jak w latach 2019 i 2012, przebywała w rodzinach zastępczych. Na koniec 2020 r. udział dzieci przebywających w rodzinnych domach dziecka względem 2012 r. zwiększył się 3-krotnie.

W 2020 r. dzieci do 18 roku życia stanowiły 84,6% ogólnej liczby dzieci objętych rodzinną pieczą zastępczą

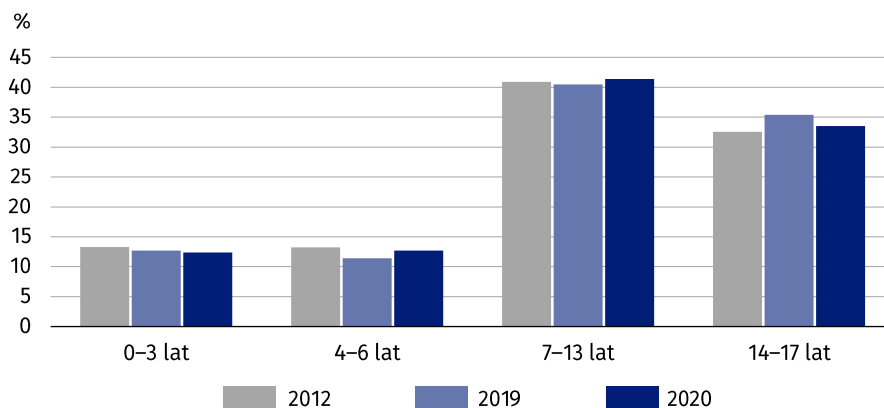
Tablica 2. Dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej stan w dniu 31 grudnia

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2019	2020		
	w liczbach bezwzględnych			2012=100	2019=100
W rodzinach zastępczych	1536	1412	1371	89,3	97,1
w tym w wieku do 18 roku życia	1375	1196	1156	84,1	96,7
W rodzinnych domach dziecka	39	128	114	292,3	89,1
w tym w wieku do 18 roku życia	38	113	101	265,8	89,4

Analizując liczbę dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych według typu rodziny, można zauważyć, że najwięcej ich przebywało w rodzinach spokrewnionych. Wśród wszystkich typów rodzin zastępczych ich udział w końcu 2020 r. wyniósł 55,7%, co w skali roku oznacza wzrost o 1,0 p. proc., a w relacji do 2012 r. spadek o 4,7 p. proc.

W końcu 2020 r. dzieci do 18 roku życia stanowiły 84,6% wszystkich dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w województwie podczas gdy w 2012 r. – 89,7%. Analiza poszczególnych grup wieku wykazała, że w omawianych latach najwyższy odsetek stanowiły dzieci w grupie wieku 7–13 lat. Ich udział kształtował się w województwie na poziomie ok. 41%. Najniższe odsetki (oscylujące w granicach 11–13%) w analizowanym okresie stanowiły dzieci w grupach wieku 0–3 oraz 4–6 lat.

Wykres 2. Struktura dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej do 18 roku życia według grup wieku
stan w dniu 31 grudnia

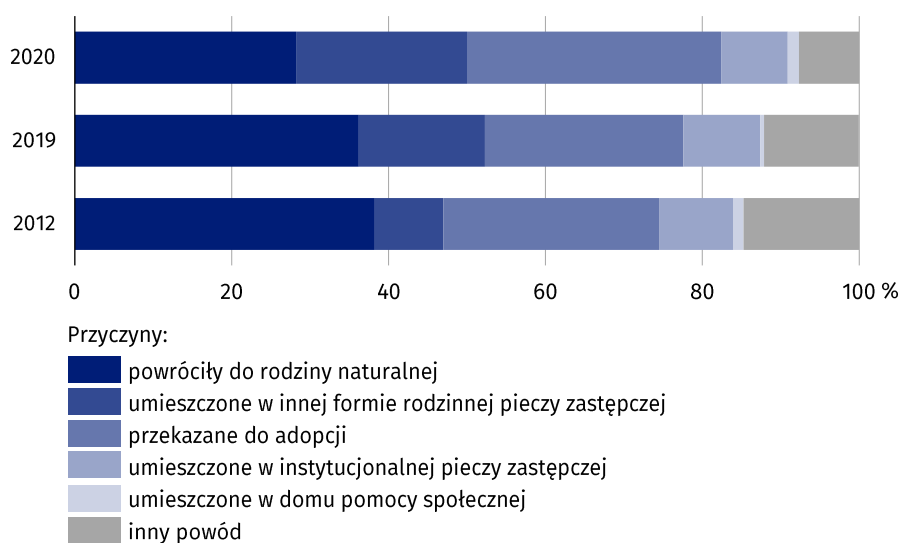

Podobnie jak w 2012 r. co dziesiąty podopieczny umieszczony w rodzinnej pieczy zastępczej posiadał orzeczenie o niepełnosprawności, a rok wcześniej co dwunasty.

W 2020 r. rodzinną pieczę zastępczą opuściło 142 dzieci w wieku do 18 roku życia, tj. mniej o 18,4% niż przed rokiem, a o 0,7% więcej w stosunku do 2012 r. Najczęstszym powodem opuszczenia przez małoletnie osoby pieczy rodzinnej w 2020 r. było przekazanie do adopcji (32,4%), natomiast w latach 2019 i 2012 powrót do rodziny naturalnej (odpowiednio: 36,2% oraz 38,3%).

W 2020 r. najczęstszą przyczyną opuszczenia przez osoby małoletnie rodzinnej pieczy zastępczej było przekazanie do adopcji

Wykres 3. Struktura dzieci do 18 roku życia, które opuściły rodzinną pieczę zastępczą według przyczyn

Ponadto w 2020 r. rodzinną pieczę zastępczą opuściło 101 podopiecznych w wieku powyżej 18 roku życia. W stosunku do 2019 r. ich liczba wzrosła o 16,1%, a w odniesieniu do 2012 r. nie uległa zmianie. Spośród osób pełnoletnich, odsetek wychowanków którzy w 2020 r. usamodzielnili się wyniósł 55,4% i w relacji do 2012 r. był prawie 2-krotnie wyższy.

Instytucjonalna piecza zastępcza, która zapewnia stałą opiekę całodobową, może być sprawowana w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej oraz w interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym. W województwie opolskim w ramach instytucjonalnej pieczy zastępczej funkcjonowały tylko placówki opiekuńczo-wychowawcze i na koniec 2020 r. było ich 25. W skali roku ich liczba nie uległa zmianie, a względem 2012 r. wzrosła o 31,6%. Podobnie jak przed rokiem najwięcej odnotowano placówek typu socjalizacyjnego. Na koniec 2020 r. stanowiły 92,0% wszystkich placówek opiekuńczo-wychowawczych w województwie, a w 2012 r. – 73,7%.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze w końcu 2020 r. dysponowały łącznie 499 miejscami dla podopiecznych (w tym 91,2% w placówkach typu socjalizacyjnego). W relacji do 2019 r. ich liczba zmniejszyła się o 2,5%, a w stosunku do 2012 r. o 11,2%.

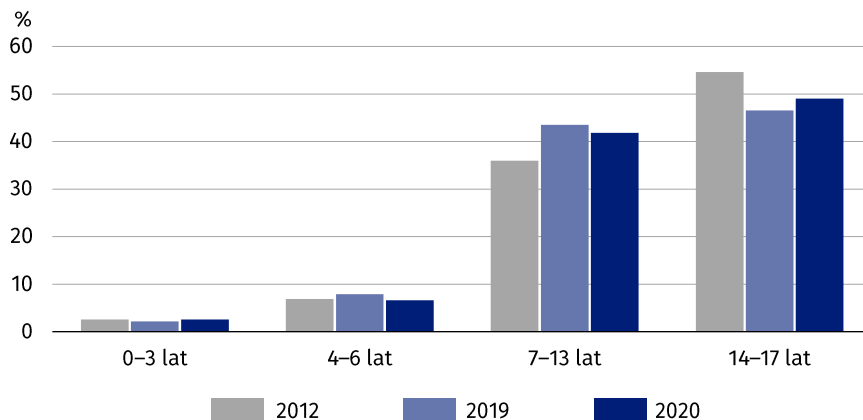
Tablica 3. Placówki opiekuńczo-wychowawcze
stan w dniu 31 grudnia

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2019	2020		
	w liczbach bezwzględnych			2012=100	2019=100
Placówki	19	25	25	131,6	100,0
w tym socjalizacyjne	14	23	23	164,3	100,0
Miejsca	562	512	499	88,8	97,5
w tym w placówkach socjalizacyjnych	428	468	455	106,3	97,2
Wychowankowie	498	466	432	86,7	92,7
w tym w placówkach socjalizacyjnych	425	428	403	94,8	94,2

W placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie województwa opolskiego w końcu 2020 r. przebywało łącznie 432 wychowanków (w skali roku spadek o 7,3%, a w odniesieniu do 2012 r. o 13,3%), z czego zdecydowana większość w placówkach socjalizacyjnych. Podobnie jak rok wcześniej oraz w 2012 r. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych przebywało więcej chłopców niż dziewcząt.

W 2020 r. wychowankowie do 18 roku życia stanowili 90,7% ogółu osób objętych instytucjonalną pieczą zastępczą

Wykres 4. Struktura wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych do 18 roku życia według grup wieku
stan w dniu 31 grudnia

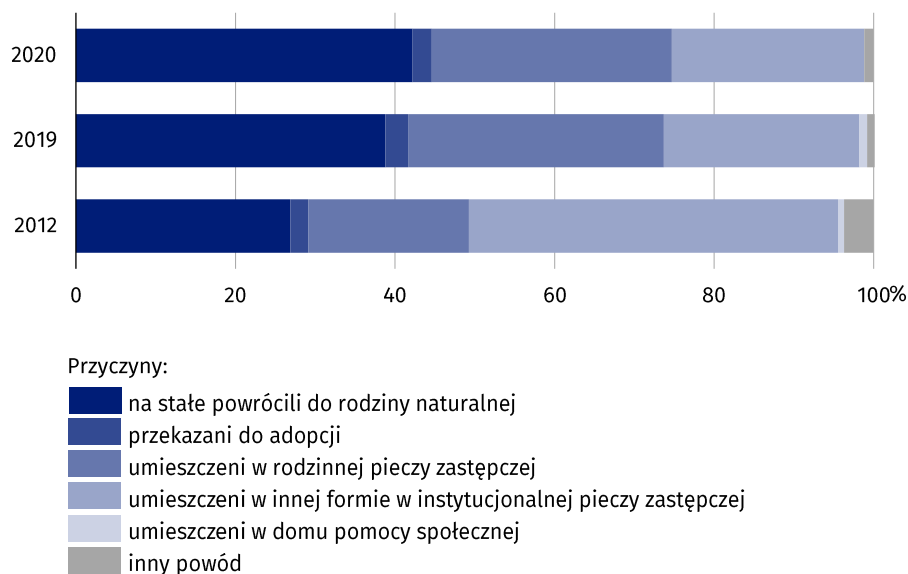

Udział dzieci do 18 roku życia w ogólnej liczbie wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej na koniec 2020 r. wyniósł 90,7% podczas gdy w 2012 r. – 93,8%. Analiza poszczególnych grup wieku wykazała, że najbardziej liczną grupę podopiecznych stanowiły osoby w najstarszej grupie wieku, tj. 14–17 lat, a ich udział w końcu 2020 r. wyniósł 49,0% (przed rokiem – 46,5%, a w 2012 r. – 54,6%). Najmniej liczną grupą wychowanków były dzieci najmłodsze (w wieku 0–3 lata). Ich odsetek w analizowanych latach nie przekraczał 3%.

Osoby niepełnosprawne, tj. takie, które posiadają orzeczenie o niepełnosprawności. W 2020 r. stanowiły 7,6% wszystkich wychowanków pieczy instytucjonalnej w województwie. Względem lat 2019 oraz 2012 ich odsetek zwiększył się (odpowiednio: o 2,0 p. proc. oraz o 0,4 p. proc.).

W 2020 r. placówki opiekuńczo-wychowawcze opuściło 83 dzieci w wieku do 18 roku życia, tj. mniej o 21,7% niż rok wcześniej oraz o 38,1% mniej w porównaniu z 2012 r. Podobnie jak przed rokiem najczęstszą przyczyną, dla której podopieczni opuszczali placówki był powrót na stałe do rodziny naturalnej, natomiast w 2012 r. umieszczenie w innej formie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Wykres 5. Struktura wychowanków do 18 roku życia, którzy ubyli z placówek opiekuńczo-wychowawczych według przyczyn

Ponadto w 2020 r. z placówek opiekuńczo-wychowawczych ubył 63 wychowanków pełnoletnich (więcej o 6,8% niż przed rokiem oraz o 12,5% w relacji do 2012 r.), spośród których 76,2% usamodzielniało się.

Pracę w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w ramach wolontariatu w 2020 r. wspierało 22 wolontariuszy, podczas gdy rok wcześniej – 34, a w 2012 r. – 61.

Placówki wsparcia dziennego

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, poza instytucjami o charakterze całodobowym, przewiduje również opiekę dzienną dla dzieci z rodzin, które mają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczych i wychowawczych. Pomocy m.in. w nauce, organizacji czasu wolnego oraz rozwoju zainteresowań u dziecka udzielają placówki wsparcia dziennego.

W 2020 r. korzystający z placówek typu opiekuńczego stanowili 62,8% ogólnej liczby korzystających z placówek wsparcia dziennego

Tablica 4. Placówki wsparcia dziennego
stan w dniu 31 grudnia

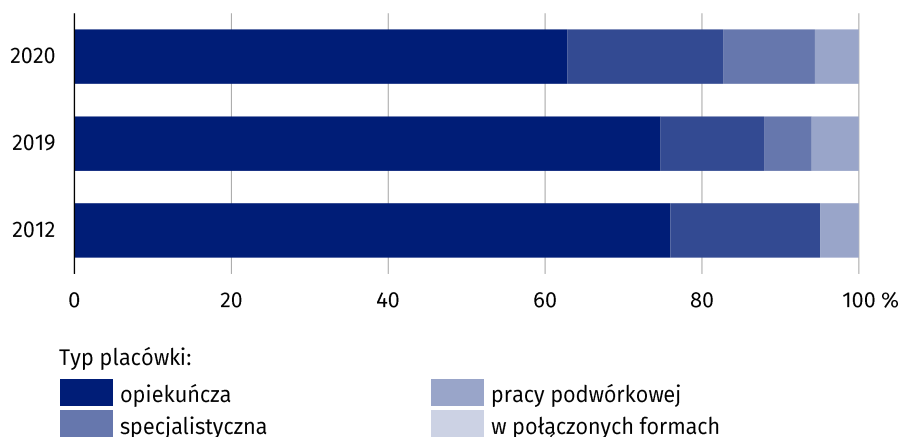
WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2019	2020		
	w liczbach bezwzględnych			2012=100	2019=100
Placówki	101	91	60	59,4	65,9
w tym opiekuńcze	86	68	41	47,7	60,3
Miejsca	2866	2221	1417	49,4	63,8
w tym w placówkach opiekuńczych	2291	1622	922	40,2	56,8
Korzystający (w ciągu roku)	3184	2751	1485	46,6	54,0
w tym z placówek opiekuńczych	2418	2056	933	38,6	45,4

W województwie opolskim w końcu 2020 r. działało 60 placówek, które zapewniały dzieciom tego typu wsparcie. W stosunku do 2019 r. oraz 2012 r. ich liczba uległa zmniejszeniu. Spośród wszystkich placówek wsparcia dziennego najczęściej odnotowano placówek opiekuńczych. Na koniec 2020 r. ich udział kształtował się na poziomie 68,3% i obniżył się zarówno względem 2019 r., jak i 2012 r. Do dyspozycji podopiecznych było 1,4 tys. miejsc (o 36,2% mniej niż rok wcześniej i o 50,6% w relacji do 2012 r.), z których 65,1% oferowały placówki typu opiekuńczego.

W 2020 r. z placówek wsparcia dziennego działających na terenie województwa opolskiego skorzystało łącznie 1,5 tys. dzieci i młodzieży. W skali roku liczba wychowanków zmniejszyła się o 46,0% oraz o 53,4% w odniesieniu do 2012 r. Najliczniejszą grupę podopiecznych, podobnie jak w 2019 r. i 2012 r. stanowili korzystający z placówek typu opiekuńczego.

W 2020 r. ich udział wynosił 62,8% ogółu korzystających i był niższy od notowanego w 2019 r. o 11,9 p. proc. oraz o 13,1 p. proc. względem 2012 r.

Wykres 6. Struktura korzystających z placówek wsparcia dziennego według typu placówki

Według stanu na koniec 2020 r. osoby posiadające orzeczenie o niepełnosprawności stanowiły 5,2% wszystkich korzystających z placówek, w 2019 r. – 3,1%, a w 2012 r. – 4,2%.

Jako wolontariusze w placówkach wsparcia dziennego w 2020 r. udzielały się 94 osoby, podczas gdy przed rokiem 138 osób, a w 2012 r. – 191 osób.

* * *

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Opolu
Dyrektor Janina Kuźmicka
Tel: 77 453 14 52

Rozpowszechnianie:
Rzecznik Prasowy Urzędu Statystycznego
Monika Bartel
Tel: 510 993 210

 www.opole.stat.gov.pl

 @OPOLE_STAT

 @USOpole

Powiązane opracowania

[Piecza zastępcza w województwie opolskim w 2019 r.](#)

[Piecza zastępcza w województwie opolskim w 2018 r.](#)

[Piecza zastępcza, placówki wsparcia dziennego oraz zakłady stacjonarne pomocy społecznej w województwie opolskim w 2017 r.](#)

[Warunki życia ludności w województwie opolskim w latach 2015-2018](#)

[Rocznik Statystyczny Województwa Opolskiego 2019](#)

[Województwo opolskie 2019 - podregiony, powiaty, gminy](#)

[Warunki życia ludności w województwie opolskim w latach 2016-2017](#)

[Województwo opolskie w liczbach w latach 2016-2017](#)

[Dostępność usług zdrowotnych i opiekuńczych w województwie opolskim w latach 2010-2015](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych](#)

[STRATEG](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Warunki życia ludności, pomoc społeczna](#)